

Nr 88.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 8 november 1940 (nr 926) med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m.; given Stockholms slott den 5 mars 1943.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 8 november 1940 (nr 926) med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m.

GUSTAF.

K. G. Westman.

F ö r s l a g

till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 8 november 1940 (nr 926) med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m.

Härigenom förordnas, att lagen den 8 november 1940 med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m., vilken enligt lag den 27 mars 1942 (nr 131) gäller till och med den 30 juni 1943, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1944; dock att, från och med den 1 juli 1943, 13 och 15 §§ i lagen skola hava ändrad lydelse på sätt nedan anges.

13 §.

I avseende å Sveriges allmänna hypoteksbank, konungariket Sveriges stads-hypotekskassa, Svenska skeppshypotekskassan, Svenska bostadskreditkassan, sparbankernas säkerhetskassa samt fondbörsen i Stockholm, så ock å stiftelser skall vad i denna lag är stadgat beträffande bolag och föreningar vara i tillämpliga delar gällande. Samma lag vare beträffande andra samfälligheter, som ej avses i lagen med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m.

Vad i — — — och stiftelser.

15 §.

Där det finnes påkallat på grund av förhållanden, som avses i 1 §, äger Konungen medgiva avvikelser från vad som stadgas i 49 § lagen om bankrörelse, 31 och 32 §§ förordningen om jordbrukets kreditkassor, 215 § lagen om försäkringsrörelse, 87 § tredje stycket lagen den 29 juni 1912 om understödsföreningar, 19 § lagen den 24 mars 1938 om understödsföreningar, 35 § förordningen om erkända sjukkassor, 27 § förordningen om erkända arbetslöshetskassor samt 25, 29 och 33 §§ lagen om sparbanker.

Befogenhet, som — — — viss myndighet.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 februari 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med cheferna för social-, finans- och handelsdepartementen samt t. f. chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bergquist, anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, fråga om *fortsatt giltighet av lagen den 8 november 1940 med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m.* samt anför därvid följande.

Lagen den 8 november 1940 (nr 926) med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m. innehåller åtskilliga föreskrifter i syfte att underlätta förvaltningen av juridiska personers angelägenheter under krigsförhållanden. Bestämmelserna i lagen kunna av Kungl. Maj:t sättas i tillämpning vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Lagen, som ursprungligen gällde till och med den 31 mars 1942, har genom lag den 27 mars 1942 (nr 131) erhållit fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1943.

Giltighetstiden för lagen den 8 november 1940 med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m. torde böra förlängas, förslagsvis till och med den 30 juni 1944.

I samband med prolongeringen av lagen synas vissa jämkningar i densamma böra vidtagas.

I 2—12 §§ i lagen upptagas bestämmelser som hänföra sig till bolag, föreningar och sparbanker, varefter i 13 § föreskrives, att vad i lagen är stadgat beträffande bolag och föreningar skall i tillämpliga delar vara gällande i avseende å vissa andra rättssubjekt, däribland Svenska jordbrukskreditkassan. Enligt de nya bestämmelser för jordbrukskasserörelsen, som utfärdats genom förordningen den 5 juni 1942 (nr 325) om jordbrukets kredit-

*Departementets-
chefen.*

kassor, skall Svenska jordbrukskreditkassan vara organiserad såsom ekonomisk förening med begränsad personlig ansvarighet. Då bestämmelserna i 2—12 §§ i förevarande lag sålunda äro omedelbart tillämpliga å Svenska jordbrukskreditkassan, torde den särskilda föreskriften om bestämmelsernas tillämpning å kassan böra uteslutas ur 13 § av lagen.

Enligt 15 § i lagen äger Kungl. Maj:t, där det finnes påkallat av krigsförhållanden, medgiva avvikelse från bland annat vad som stadgas i 30 § förordningen om jordbrukets kreditkassor. Härmed har avsetts att möjliggöra avvikelser från bestämmelserna om redovisning av centralkassas för jordbrukskredit kassareserv i 30 § förordningen den 3 juli 1930 (nr 317) om jordbrukets kreditkassor. Denna förordning har numera ersatts av förutnämnda, den 5 juni 1942 utfärdade förordning i ämnet, i vilken bestämmelserna om skyldighet för centralkassa för jordbrukskredit att redovisa kassareserv upptagits i 31 §. Härav föranledes en jämkning av 15 § i den nu förevarande lagen.

Förordningen den 5 juni 1942 om jordbrukets kreditkassor innebär vidare en omreglering av grunderna för centralkassornas inlåningsrätt. De nya bestämmelserna härom, vilka upptagits i 32 § av förordningen, ha utformats i nära anslutning till föreskrifterna i 25 § lagen om sparbanker om inlåningsrätt för sådana banker. Enligt 15 § i den nu förevarande lagen äger Kungl. Maj:t under krigsförhållanden medgiva avvikelse från bestämmelserna i 25 § lagen om sparbanker. Då i ett sådant läge behov jämväl kan tänkas föreligga att kunna medgiva avvikelse från bestämmelserna om centralkassas inlåningsrätt, torde 15 § i lagen den 8 november 1940 böra kompletteras med ett stadgande därom.

De angivna jämkningarna i lagen torde böra träda i kraft den 1 juli 1943.

På grund av det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 8 november 1940 (nr 926) med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m.*

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över lagförslaget, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Stefan Stiernstedt.

---

¹ Denna bilaga, som är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 5 mars 1943.

Närvarande:

justitieråden ALSEN,
LIND,
regeringsrådet EKLUND,
justitierådet ERICSSON.

Enligt lagrådet den 3 mars 1943 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 19 februari 1943, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 8 november 1940 (nr 926) med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsassessorn Sven Romanus.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
G. Lindencrona.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1943.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med cheferna för social-, finans-, jordbruks- och handelsdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, lagrådets den 5 mars 1943 avgivna utlåtande över det den 19 februari 1943 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 8 november 1940 (nr 926) med särskilda bestämmelser angående bolag, föreningar, sparbanker, vissa andra inrättningar och samfälligheter samt stiftelser vid krig eller krigsfara m. m.*; därvid föredraganden hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

G. Tidelius.